

כינוס בינלאומי ישראל-מרוקו

בהשתתפות משלחת גדולה של
חוקרים ממרוקו

תרבות ומשפט עברי במרוקו

ראשון-שני, ג'-ד' בכסלו תשפ"ב
7-8 בנובמבר 2021
אוניברסיטת בר-אילן

משרד החוץ

הפרציה העולמית של
הקהילות הספרדיות

ישראל

ברית יוצאי מרוקו בישראל
ASSOCIATION DES ORIGINAIRES
DU MAROC EN ISRAEL

הוועדה האקדמית של הכנס:

פרופ' הרב משה עמאר, המכללה האקדמית אשקלון ואוניברסיטת בר-אילן
פרופ' פריד אל באשה, יו"ר המרכז ללימודים ומחקר למשפט עברי במרוקו
פרופ' שמעון שרביט, רקטור המכללה האקדמית אשקלון
ד"ר עבדלה אוזיטון, נשיא ומייסד המרכז ללימודים ומחקר משפט עברי במרוקו,
אוניברסיטת בורדו
ד"ר שמעון אוחיון, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

ניהול הכנס:

ד"ר שמעון אוחיון, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

ארגון והפקה:

גב' אורה קובלקובסקי, מרכזת מרכז דהאן,
אוניברסיטת בר-אילן

לפרטים והרשמה:

מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן

טל: 03-5317959 פקס: 03-5342621

E-mail: dahan.center@mail.biu.ac.il

www.dahancenter.co.il

 Dahancenter Bar-Ilan University

ההשתתפות בכנס מותרת לבעלי תו ירוק בלבד
וחובה לעטות מסיכה במשך כל האירוע

תכנית הכנס הבינלאומי תרבות ומשפט עברי במרוקו

יום ראשון, ג' בכסלו תשפ"ב, 7 בנובמבר 2021
אולם ריימן מערב, כפר המכבייה, רמת-גן

התכנסות

18:00-17:30

מושב חגיגי וקבלת פנים למוזמנים בלבד

21:00-18:00

יו"ר: ד"ר שמעון אוחיון, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

דברי ברכה:

ח"כ חמד עמאר, שר במשרד האוצר

פרופ' אמנון אלבק, רקטור אוניברסיטת בר-אילן

מר יעקב חגואל, יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית

מר אברהם אלחרר, נשיא הפדרציה הספרדית בקנדה

תכנית אמנותית אנסמבל קהילות שרות – פיוט וניגון

דברי פתיחה והרצאה:

ד"ר עבדלה אוזיטן, נשיא ומייסד המרכז ללימודים ומחקר משפט

עברי במרוקו, אוניברסיטת בורדו

ייחודיותה וחוסנה לדורות של התרבות היהודית –
מרוקנית: זיכרון, היסטוריה ומשפט

מושב ראשון

יו"ר: פרופ' שמעון שרביט, רקטור המכללה האקדמית אשקלון

פרופ' אהרן ממן, האוניברסיטה העברית בירושלים
השתקפות המפגש היהודי ערבי במגרב בלשון

פרופ' לחסן אולחג', אוניברסיטת רבאט
יחסי גומלין עשירים: היסוד העברי של מרוקו

פרופ' נורדין אולבאס, אוניברסיטת פאס
המסורת בעל פה של היהדות הדוברת תאמאזיגת

יום שני, ד' בכסלו תשפ"ב, 8 בנובמבר 2021
אולם הקונגרסים ע"ש פלדמן 303 אוניברסיטת בר-אילן

התכנסות

10:00-09:30

מושב פתיחה

12:00-10:00

יו"ר: ד"ר שמעון אוחיון, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

דברי ברכה:

פרופ' אריה צבן, נשיא אוניברסיטת בר-אילן

מר יצחק הרצוג, נשיא מדינת ישראל (ברכה מצולמת)

ד"ר נחמן שי, שר התפוצות

מר עבדרחים ביוז, ראש משרד הקישור של ממלכת מרוקו, תל-אביב

פרופ' עפרה תירוש-בקר, האוניברסיטה העברית, ראשת מכון בן-צבי

היוצאת

פתיחה מוסיקלית
נעימות אנדלוסיות

הרצאות פתיחה:

פרופ' משה עמאר, אוניברסיטת בר-אילן והמכללה האקדמית אשקלון

חידושים ותעוזה בתקנות מועצת הרבנים במרוקו בשנים

1956 – 1947 בדיני ירושה

פרופ' אביעד הכהן, נשיא המרכז האקדמי "שערי מדע ומשפט"

תרומת המשפט העברי במרוקו למשפט הישראלי בן ימינו

פרופ' פריד אל באשה, יו"ר המרכז ללימודים ומחקר למשפט עברי

במרוקו

היבטים משפטיים של המורשת היהודית במרוקו

הפסקה

12:30-12:00

יו"ר: פרופ' חיים סעדון, האוניברסיטה הפתוחה ומכון בן-צבי

השופט פרופ' אליקים רובינשטיין, משנה לנשיא בית המשפט העליון לשעבר, האוניברסיטה העברית בירושלים
על מידת האנושיות ועל תיקי ממזרות

ד"ר עו"ד חסן רחמון, אוניברסיטת רבאט
המשפט הנוטריוני ושימור המורשת היהודית-מרוקנית

פרופ' אלימלך וסטריין, אוניברסיטת תל-אביב
מעמדה המשפטי של האישה במשפט העברי: בין מרוקו לתוניסיה

ד"ר סוקאינא טאופיק, חוקרת מדעי המדינה, אוניברסיטאות גרנובל ורבאט
המשפט העברי במערכת המשפט הלאומית במרוקו

הפסקת צהריים

14:45-14:00

יו"ר: פרופ' שמעון שטרית, האוניברסיטה העברית בירושלים

ד"ר עו"ד נורדין אל-מגורי, המרכז לחקר המשפט העברי במרוקו
המורשת היהודית-מרוקנית: זהות ייחודית

ד"ר פנחס חליוה, מנכ"ל המכללה האקדמית אשקלון
הערך המשפטי של השלום במשפט העברי ובפסיקותיהם של חכמי ספרד והשפעתו על חוקי המדינה

פרופ' מילוד לוקילי, אוניברסיטת רבאט
דוקטרינת השלום המרוקנית

פרופ' צבי זוהר, אוניברסיטת בר-אילן
נישואי תערובת וגיוור - עיון בתשובות ראש רבני מרוקו הרב רפאל אנקאווא (1847 - 1935)

פרופ' יחיאוי טאופיק, אוניברסיטת רבאט
דו קיום יהודים ומוסלמים, בחזונו של המלך מוחמד השישי

הפסקה

17:15-17:00

18:30-17:15

מושב רביעי: מוסיקה

יו"ר: פרופ' ירון הראל, אוניברסיטת בר-אילן

ד"ר דינר חיכם, חוקר בזאוויה קדיריה – אסאווירה
מוסיקה אנדלוסית סמאע של "קדאם ג'דיד" בערבית
ובעברית / חג'ורי ומטרוז

פרופ' אדוין סרוסי, האוניברסיטה העברית בירושלים
התפילה היהודית במרוקו:
היבטים מוזיקליים ואסתטיים

ד"ר אבי עילם אמזלג, אוניברסיטת חיפה
חלקן של נשים בחיבור טקסטים ערביים לנובה
האנדלוסית והצגת מקבילות בעברית

19:15-18:30

מושב חמישי: תרבות וחינוך

יו"ר: פרופ' זהבית גרוס, אוניברסיטת בר-אילן

ד"ר לחסן אותריט, חוקר, אסאווירה
התרבות היהודית של מרוקו בתוכניות הלימודים בבתי
הספר: מחויבות והמשכיות

עו"ד מוחמד אל אבסי, מומחה בינלאומי, קזבלנקה
שיתוף הפעולה הכלכלי כקשר לחיזוק התרבות
היהודית-מרוקנית

דברי תודה וסיכום

פרופ' יהושע אלקולומברה, יו"ר הוועדה האקדמית של מרכז דהאן

17h-17h15

Pause

17h15-18h30

Quatrième séance : La musique

Président de séance : Prof. Yaron Harel, Université Bar-Ilan

Dr. Dynar Hicham, Chercheur à la Zaouia - Qadiria - Essaouira

Musique andalouse Samaa de qoddam jdid en arabe et en hébreu / Chagouri et matrouz

Prof. Edwin Seroussi, Université Hébraïque de Jérusalem

La prière juive au Maroc : Aspects musicaux et esthétiques

Dr. Avi Elam Amzallag, Université de Haïfa

La contribution des femmes dans la rédaction des textes arabes pour la nouba andalouse et leur parallèle en hébreu

18h30-19h15

Cinquième séance : Culture et Éducation

Présidente de séance : Prof. Zehavit Gross, Université Bar-Ilan

Prof. Lahcen Outhite, Chercheur à Essaouira

La culture juive marocaine dans les programmes scolaires : engagement et continuité

M. Maître Mohammed El Abbassi, Expert International - Casablanca

La coopération économique, un lien de consolidation de la culture judéo-marocaine

Remerciements et clôture

Prof. Thierry J. Alcoloumbre, Président du Conseil académique du Centre Dahan, Université Bar-Ilan

12h30-14h

Deuxième séance : La loi hébraïque – Première partie

Président de séance : Prof. Haïm Saadoun, Université Ouverte d'Israël, l'Institut Ben-Zvi

Prof. Juge Elyakim Rubinstein, Ancien vice-président de la Cour suprême d'Israël, Université hébraïque de Jérusalem

La vertu d'humanité et les dossiers concernant les enfants mamzer

Dr. Maître Hassan Rahmoun, Expert - Rabat

Le droit notarial et la préservation du patrimoine judéo-marocain

Prof. Elimelech Westreich, Université de Tel-Aviv

Le statut légal de l'épouse en droit juif : entre Maroc et Tunisie

Dr. Soukaina Taoufik, Chercheuse en science politique, Universités Grenoble et Rabat

Le droit hébraïque dans le système juridique national du Maroc

Déjeuner

14h-15h

15h-17h

Troisième séance : La loi hébraïque – Deuxième partie

Président de séance: Prof. Shimon Shetreet, Université Hébraïque de Jérusalem

Dr. Maître Nourredine ElMagouri, Expert et membre du Centre de recherches sur le droit hébraïque au Maroc

Le patrimoine judéo-marocain : une identité singulière

Dr. Pinhas Haliwa, Collège académique d'Ashkelon

La valeur juridique de la paix dans le droit hébraïque et dans les décrets des Sages d'Espagne et son influence sur les lois de l'État

Prof. Miloud Loukili, Université de Rabat

La doctrine marocaine de la paix

Prof. Zvi Zohar, Université Bar-Ilan

Mariages mixtes et conversion – une étude des responsa du grand-rabbin du Maroc, le rav Raphael Encaoua (1935-1847)

Prof. Toufiq Yahyaoui, Université de Rabat

Coexistence judéo-musulmane selon la vision du Roi Mohammed VI

9h30-10h

Accueil

10h-12h

Séance d'ouverture

Président de séance : Dr. Shimon Ohayon, Directeur du Centre Dahan, Université Bar-Ilan

Allocution d'ouverture :

Prof. Arié Zaban, Président de l'Université Bar-Ilan

M. Isaac Herzog, Président de l'État d'Israël

Dr. Nachman Shai, Ministre de la Diaspora

M. Abderrahim Beyyoudh, Chef du Bureau de Liaison du Royaume du Maroc à Tel Aviv

Prof. Ofra Tirosh-Becker, Université Hébraïque de Jérusalem, Directrice sortante de l'Institut Ben-Zvi

Ouverture musicale
Mélodies andalouses

Conférence d'ouverture :

Prof. Moshe Amar (Rabbin), Université Bar-Ilan & Collège académique d'Ashkelon

Innovations et audace dans les règlements rabbiniques du Conseil des Rabbins au Maroc entre 1947 et 1956

Prof. Aviad Hacoen, Président du Centre Académique "Shaarei Mada Umishpat" ("Les portes de la Science et du Droit")

La contribution du droit hébraïque du Maroc au droit israélien contemporain

Prof. Farid El Bacha, Président exécutif du Centre d'études et de recherches sur le droit hébraïque au Maroc

Les expressions juridiques du patrimoine judéo-marocain

12h-12h30

Pause

Colloque international Culture et Loi hébraïque au Maroc

7 novembre 2021, 3 Kislev 5782
Salle Reiman Ouest, Kfar Hamaccabia, Ramat-Gan

17h30-18h

Accueil

18h-21h

Ouverture Sur invitation uniquement

Président de séance : Dr. Shimon Ohayon, Directeur du Centre Dahan, Université Bar-Ilan

Allocution de bienvenue :

Hamad Amar, Membre de la Knesset, Ministre au Ministère des Finances

Prof. Amnon Albeck, Recteur de l'Université Bar-Ilan

M. Yaakov Hagoel, Président de l'Organisation Sioniste Mondiale

M. Avraham Elarar, Président Fédération Sépharade du Canada

Intermède artistique :

**L'Ensemble Kehilot Sharot –
Poèmes et chants liturgiques**

Conférence d'ouverture :

Dr. Abdellah Ouzitane, Président fondateur du Centre d'études et de recherches sur le droit hébraïque au Maroc, enseignant à l'Université de Bordeaux

Singularité et résilience séculaire de la culture judéo-marocaine : Mémoire, Histoire et Droit

Première séance :

Président de séance : Prof. Simon Sharvit, Recteur du Collège académique d'Ashkelon

Prof. Aharon Maman, Université Hébraïque de Jérusalem
La rencontre judéo-arabe au Maghreb telle qu'elle se reflète dans la langue

Prof. Lahcen Oulhaj, Université de Rabat
Richesses des interactions culturelles : la composante hébraïque du Maroc

Prof. Nour-Eddine Oulabbes, Université de Fès
La tradition orale judéo-amazigh

Comité scientifique :

Prof. Moshe Amar (Rabbin), Université Bar-Ilan & Collège académique d'Ashkelon

Prof. Farid El Bacha, Président exécutif du Centre d'études et de recherches sur le droit hébraïque au Maroc

Prof. Simon Sharvit, Recteur du Collège académique d'Ashkelon

Dr. Abdellah Ouzitane, Président fondateur du Centre d'études et de recherches sur le droit hébraïque au Maroc, enseignant à l'Université de Bordeaux

Dr. Shimon Ohayon, Directeur du Centre Dahan, Université Bar-Ilan

Gestion du colloque :

Dr. Shimon Ohayon, Directeur du Centre Dahan, Université Bar-Ilan

Organisation et production :

Ora Kobelkowsky, Université Bar-Ilan

Informations et inscriptions :

Université Bar-Ilan, Ramat-Gan 52900, Israël.

Centre Dahan Tél : +972-35317959

E-mail: dahan.center@mail.biu.ac.il

www.dahancenter.co.il

Participation sur présentation du passe sanitaire uniquement
Le port du masque est obligatoire tout au long du colloque

DAHAN CENTER
Jewish Communities
In The East and West

הפקדונות העולמיות של
הקהילות הספרדיות

ישראל

ברית יוצאי מרוקו בישראל
ASSOCIATION DES ORIGINAIRES
DU MAROC EN ISRAEL

משרד החוץ

Colloque international Israël - Maroc

avec la participation d'une grande
délégation de chercheurs du Maroc

Culture et Droit Hébraïque au Maroc

Dimanche - Lundi, 3-4 Kislev 5782

7-8 novembre 2021

Université Bar-Ilan